

РЕШЕНИЕ

№ 326

гр. София, 02.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД, 1-ВО ГРАЖДАНСКО
ОТДЕЛЕНИЕ 2-РИ СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и шести
март през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Светлана Калинова
Членове: Гълъбина Генчева
Наталия Неделчева

при участието на секретаря Нели Й. Първанова
като разгледа докладваното от Светлана Калинова Касационно гражданско
дело № 20258002102097 по описа за 2025 година
Производството е по чл. 290-293 ГПК.

Образувано е по касационна жалба с вх. № 1257 от 20.01.2025г., подадена от „Втора
специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение Шейново“ ЕАД, чрез
процесуалните представители адвокат В. К. от АК – София и адвокат М. Ш. от АК-П.,
срещу решение № 1252 от 03.12.2024г. по в.гр.д. № 1214/2024г. на Софийския апелативен
съд, в частта, с която като е частично отменено и частично потвърдено
първоинстанционното решение № 1264/05.03.2024г., поправено с решение от 15.04.2024г.,
постановени по гр.д.№ 1164/2023г. на Софийския градски съд, са уважени предявените от З.
С. Ш. и И. А. Ш. срещу касатора осъдителни искиове с правна квалификация чл. 49 ЗЗД, във
вр. с чл. 45 ЗЗД, за осъждането на ответника да им заплати сумите до размер от 60 000 лева
на всеки, представляващи обезщетение за претърпените от тях неимуществени вреди - болки
и страдания, в пряка причинна връзка от размяната на дъщеря им Е. И. Ш., ЕГН [ЕГН], от
служител на ответната болница по време на престоя ѝ в болничното заведение, ведно със
законната лихва върху сумите, считано от 05.12.2022г. до окончателното изплащане на
главниците и са присъдени разноски по делото.

Касаторът поддържа, че въззивното решение е неправилно поради неправилно приложение
на материалния закон, необоснованост и поради допуснати съществени нарушения на
съдопроизводствените правила.

Моли обжалваното решение да бъде отменено и вместо това предявените срещу болницата

искове бъдат отхвърлени. Претендира присъждане на направените по делото разноски за производството в трите инстанции.

Допълнителни съображения излага в проведеното по делото открито съдебно заседание.

Ответниците З. С. Ш. и И. А. Ш., чрез процесуалните си представители адвокат С. С. от САК и адвокат С. К. от САК, изразяват становище, че касационната жалба е неоснователна по съображения, изложени в подадения отговор на касационната жалба и в проведеното открито съдебно заседание. Претендират присъждане на направените по делото разноски.

С определение №5761 от 10.12.2025г., постановено по настоящето дело, въззивното решение на Софийския апелативен съд е допуснато до касационно обжалване по реда на чл. 280, ал. 1, т. 3 ГПК по въпроса за начина, по който съдът следва да извърши преценка дали уврежданият е допринесъл за настъпването на вредите по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД в хипотеза, при която се поддържа, че с определени свои действия претендиращото обезщетение лице е могло да ограничи размера на вредите и следва ли при това да се съобразява само установено в нормативен акт задължение или преценката може да се основава и на изисквания за полагане на дължима грижа.

По така поставения правен въпрос настоящият състав приема следното:

Когато между страните съществува спор дали претендиращото обезщетение лице е допринесло за настъпването на вредите по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД при твърдения, че с определени свои действия е могло да ограничи размера на вредите, съдът следва да извърши преценка какво е съотношението между отговорностите на двете спореци страни според естеството на правния спор, т.е. отчитайки неговите особености. Когато това следва от естеството на спора, съдът може да съобрази не само установени в нормативен акт задължения, но и общоприетите изисквания за полагане на дължима грижа, като извърши преценката след комплексен анализ на всички релевантни факти и обстоятелства.

По реда на чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК касационното обжалване е допуснато с цел извършването на преценка дали в настоящия случай въззивният съд се е съобразил с указанията, съдържащи се в т. 2 на ППВС №4/1968г. предвид наведените в касационната жалба и в изложението доводи, че при постановяване на решението си въззивният съд не е извършил конкретна преценка на всички релевантни към определянето на размера на обезщетението факти и обстоятелства според изложеното в исковата молба и не е извършил анализ, който да свърже пряко тези твърдения с установеното по делото.

Върховният касационен съд, като разгледа касационната жалба при съобразяване на поддържаните касационни основания, оплаквания и правни доводи, приема следното:

Производството пред първата инстанция е образувано по предявени по реда на чл. 49 ЗЗД във вр. с чл.45 ЗЗД искове от З. С. Ш. и И. А. Ш. срещу „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение Шейново“ ЕАД за осъждането на ответника да заплати на ищците сумите от по 120 000 лева, представляващи обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие противоправното бездействие при изпълнение на възложена работа на наетите като изпълнителни медицинска лица на 13.09.2022г., изразяващи се в болки и страдания, в пряка причинна връзка от размяната на дъщеря им Е. И. Ш. от служител на ответната болница по време на престоя ѝ в болничното заведение,

ведно със законната лихва върху сумите, считано от 05.12.2022г. до окончателното изплащане на главниците.

От фактическа страна въззивният съд е приел за установено, че З. Ш. и И. Ш. са съпрузи. На 08.09.2022г. З. Ш. е постъпила в ответното болнично заведение за раждане, като на 13.09.2022г. е било извършено спешно цезарово сечение в 07.30 часа, когато се е родило детето Е. И. Ш..

Констатирано е от събраните гласни доказателства, показанията на свидетеля д-р И. В. В., че той е изродил детето на З. и го показал на майката голичко, след което го поставил на масата до себе си, за да прекъсне пъпната връв и да го предаде на педиатрите. Заявил е, че ищцата е била в съзнание, контактна, разговаряла с екипа, тъй като ѝ е била поставена спинална упойка. Ищцата била видяла бебето, зарадвала се и се разплакала. Непосредствено след раждането на ръката на ищцата е била положена розова гривна с № КХУ 07540 от свидетелката Д.. Бебето е било предадено на свидетеля д-р З. М.-Г., която го е качила в родилна зала, където е било поето от свидетелката Ю. Д.-акушерка в родилна зала, в специален детски кът за бебета, родени след цезарово сечение, която е сложила гривната, обработила е пъпчето и го е измерила. Попитала е за час, имена на майката, сравнила данните заедно с д-р М., приготвила номер със сдвоени гривнички. В този детски кът бебето е престояло за наблюдение два часа, след което е преведено в отделението по неонатология. Създадена е История на бременността и раждането № 6302/2022 и № 2192 на 08.09.2022г. в 12.05 часа. В медицинската документация е отразено ръкописно „Бебе № 07540, женско, доносно“. Създаден е Лист на новороденото дете № 07540 с дадено име Е. И. Ш., в който е установено, че липсват дата, име и подпис за предал детето. Има изписани име на извършил връзване на пъпче и Креде - „Д.“ и приел детето „м.с.П.“.

Посочено е, че детето Е. И. Ш. е изписано на 16.09.2022г., 14 часа на възраст три дни, дехоспитализиран на 16.09.2022г., 15.44 часа. Старшата акушерка С. е предала детето и положила подпис, а за приел детето е положен подпис като на ръка е записано „жена“, което е отразено в констативния протокол за извършена проверка.

Посочено е, че от приетия по делото констативен протокол за извършена проверка № КП 7/04.01.2023г. на Министерство на здравеопазването, Изпълнителна агенция „Медицински надзор“, е установено, че пациентката С. П. М. е постъпила по спешност, транспортирана от ЦСМП София, в ответното болнично заведение, на 13.09.2022г. в 06.57 ч., родилно отделение. Създадена е История на бременността и раждането № 6423/2022 и № 2240 на 13.09.2022г. в 06.57 часа, в която е отразено ръкописно „Бебе № 07577, женско доносно“. Създаден е и Лист на новороденото дете № 07577, родено на 13.09.2022г. в 07.18 часа, в който липсват дата, име и подпис за предал детето. Няма изписано име на извършил връзване на пъпче и Креде. Има име на приел детето „м.с.П.“. Детето е изписано на 16.09.2022г. в 14 часа на възраст три дни. Констатирано е, че предал детето е старша акушерка С., с положен подпис, а за приел детето с положен подпис и на ръка записано „жена“.

Прието е за установено, че при изписване на новородените деца Е. И. Ш. и В. С. П., старшата акушерка не е сравнила номерата на майките и децата, доколкото такова сравнение

не е посочено в медицинската документация.

Посочено е, че през м.декември 2022г. ищцата Ш. е установила разлика между номерата на нейната гривна, която била поставена на ръката ѝ непосредствено след раждането № КХУ 07540 и гривната на детето № КСУ 07577, която е взела със себе си при изписването. В ищцата се породили съмнения, поради което и на 07.12.2022г. е провела телефонен разговор с д-р У., Началник на отделение Неонатология при ответната болница. След разговора посетили и неонатологичното отделение. По номера на гривната на детето, която ищцата посочила, д-р У. установила коя е другата родилка. Поканила и двете страни да бъде проведен генетичен тест за установяване на родителството. Ищците провели теста на 08.12.2022г., като ДНК материалът бил взет в отделението по неонатология. Резултатите от теста излезли на 16.12.2022г. и същите категорично установили, че двамата ищци не са биологични родители на детето, което отглеждали.

Взето е предвид, че спорът между двете семейства относно произхода на децата, е решен извънсъдебно, с подписано между тях споразумение на 13.01.2023г., когато е осъществена и фактическата размяна на децата, при която ищците получават биологичната си дъщеря Е. И. Ш..

Въз основа на приетата от първоинстанционния съд СПЕ въззивният съд е приел за установено, че размяната на двете новородени бебета - Е. и В., се явява силен стресогенен фактор за З. и И. Ш.. Ищцата З. Ш. е преживяла силен стрес, тъга, безпокойство, страх, отчаяние, гняв. Бил нарушен съня ѝ, отслабнала значително за кратък период от време, изгубила апетит, преживявала кризи, в които чувствала, че губи контрол върху емоциите си. И към момента ищцата продължавала да няма апетит, да има изразена депресивна симптоматика, продължавали кризи на неудържим плач, скръб по изгубеното бебе, вина спрямо собственото бебе, липса на сексуално желание. Изпитвала е и изпитва силно чувство на вина и неспособност да бъде достатъчно добра майка. Силно скърбяла за изгубеното бебе, с което е изградила силна емоционална връзка и привързаност. Станала по-затворена, по-подозрителна, по-песимистична.

Прието е, че и ищецът И. Ш. е преживял силен стрес, страх, гняв, отчаяние, тъга, безпокойство, чувство за безизходица и безпомощност. При него също са били налице соматични прояви - не можел да спи, получил обрив, отключили се здравословни проблеми. Продължавала да е налице посттравматична симптоматика, промяна в социалните отношения и личността му - станал по-затворен и резервиран, изгубил сексуално желание.

Посочено е, че за установяване на търпените от ищците неимуществени вреди пред първата инстанция са събрани и гласни доказателства. Свидетелката П. М. М. е заявила, че е първа братовчедка на ищеца И. Ш. и са в много близки отношения. Посочила, че за размяната между бебетата научила от самия ищец по телефона, след направения ДНК тест. От този момент започнал някакъв кошмар. Ищците били тотално стресирани, неадекватни. Ходили до омбудсмана, при министъра на вътрешните работи, звънели на социалните дори. З. непрекъснато плачела, защото осъзнала, че всъщност три месеца гледат чуждо бебе. Свидетелката установила, че З. се държала страхотно с В., продължавала да я кърми, изградила връзка с нея, както и че до момента се чуват с другата майка. Свидетелката

посочила случай, в който на 19-ти или 20-ти декември по телевизията давали другата майка с бебето, което го давали от кръста надолу. З. изпаднала в истерия и един час не можела да бъде успокоена. И. само треперел и плачел и той. След като взели Е., З. я закърмила на четвъртия месец, защото преди това не била кърмена. Въпреки, че е минало време, ищците не били същите хора били затворени, притеснени. С И. не можело да се води нормален разговор, изнервен бил. З. плачела много, разстройвала се когато се сетела за размяната. Гледала да не плаче пред другото си дете Р., но не винаги успявала.

Свидетеля Б. З. П. заявил, че познава З. от 13-15 години, а с И. Ш. са познавал откакто се помнел, от дете. Заедно отраснали. Кум бил на двамата ищци. Видял ги за първи път след случилото се, на Нова година, когато нещата били малко поутихнали. Ищците били съкрушени, плачели, треперели. И двамата не били добре психически. Отношението им към В. не се било променило дори и след като разбрали за размяната, продължавали да се грижат за нея като за свое дете. След като си взели биологичното дете, хем се зарадвали, хем изпитвали болка, че си дават другото дете. З. била много емоционален човек.

Свидетелят Г. И. Й. посочил, че били много близки приятели със семейство Ш.. За случилото се разбрал около 22 декември, когато няколко семейства, включително и това на ищците се разбрали да пътуват и да празнуват заедно новогодишните празници, но цялата организация пропаднала поради случилото се с ищците. Свидетелят заявил, че често виждал и гушкал преди размяната другото детенце. След размяната ищците много се отчуждили от приятелите си, все по-рядко започнали да се виждат, криели се от медиите. Посочил, че видял ищците един-два дни преди да стане размяната и всяко от децата да иде при биологичните си родители. В И. видял друг човек, бил получил на нервна почва голяма екзема - ужасни червени точки. Ищецът от жизнерадостен млад човек станал по-мрачен, по-сърдит. Първият път, когато видял ищците вече с биологичното им дете ги заварил в състояние на страх, несигурност.

При така установената фактическа обстановка, за да достигне до извода, че предявените искове са основателни, въззивният съд е съобразил, че медицинската помощ е правнорегламентирана дейност - чл. 80 ЗЗ, чл. 6, ал. 1 ЗЛЗ, поради което е приел, че следва да бъдат обсъдени не само доказателствата за фактите - какви действия са били предприети или не са били извършени от медицинските специалисти, но и доколко те са отговаряли на дължимото съобразно утвърдените медицински изисквания - да посочи в какво се изразява нарушението на утвърдените медицински стандарти и правилата за добрите медицински практики.

Посочено е, че по делото няма преки доказателства, че двете новородени бебета са разменени и в кой точно момент, но са събрани косвени доказателствени средства, с които безспорно е установено, че на 13.09.2022г. С. П. М. в 07.18 часа, в родилна зала на втори етаж на ответното болнично заведение е родила по естествен път бебе В. С. П.; на 13.09.2022г. ищцата З. С. Ш. в 07.30 часа, в родилна зала на първи етаж на ответното болнично заведение, е родила чрез спешно цезарово сечение бебе Е. И. Ш.; роденото бебе Е. И. Ш., след като е показано на майката от д-р В. и от д-р М., е отнесено от д-р М. на втори етаж, в родилна зала за обработка, измерване и два часа наблюдение, които са интензивни в

родилна зала. Взето е предвид, че тези дейности са извършени от свидетелката Ю. Д. акушерка, в присъствието на д-р М., както и че е бил приготвен номер със сдвоени гривнички № КХУ 07540, сложени както на бебе Е., така и на нейната майка З.. Прието е за установено, че гривните са сверени, създаден е лист на новородено, в който свидетелката Р. Г. записала номера на бебето, дата и час на раждане и пол, килограми, сантиметри, след което изчела на глас записаните данни в присъствието на акушерката Д. и д-р М., подала листа на д-р М., която го вкарала електронно в системата; със свидетелските показания на Ю. Д. е установено, че бебетата, които са от цезарово сечение и тези, които се раждат естествено не се обработват в едно и също помещение. Родилните зали за нормално раждане са индивидуални, в тях има обособен детски кът, където родилките и бебенцата престояват два часа и повече, ако се наложи. Има обособен детски кът за родените бебета чрез цезарово сечение и те са във вътрешността на залата и нямат връзка; след престоя в родилна зала и двете новородени бебета Е. и В. са предадени в неонатологичното отделение на ответната болница, където и двете деца са приети от м.с.П., без да е удостоверено времето, в което са предадени, но с графика на акушерките в неонатологичното отделение на ответната болница за месец септември 2022г., е установено, че на 13.09., Н. Тонова П. е била на работа, целодневна смяна 12 часа от 08 ч. до 20 ч.

Посочено е, че по реда на чл.176 ГПК ищцата е посочила, че не е сравнявала гривните, защото три дни се е грижела за детето, от първият момент, в който ѝ го дали на 14-ти на обяд, тя се е грижела за едно и също дете.

Съобразено е, че на 16.09.2022г. и двете деца са изписани заедно със своите не-биологични майки, като на 13.01.2023г., след проведен ДНК тест за установяване на родителство, всяка от двете майки е получила биологичното си дете.

Прието е, че макар тези доказателствени средства да не доказват пряко главния факт на размяна на бебетата, то доказват все доказателствени факти, при съвкупната преценка, на които се обосновава, че двете новородени бебета Е. и В. са разменени именно в ответното болничното заведение в периода след предаването им в неонатологичното отделение на 13.09.2022г. до 14.09.2022г. на обяд, когато на ищцата за първи път е дадено бебето, за да го накърми, но не по-късно от 16.09.2022г., денят, в който децата са изписани.

Прието е, че ищцата, евентуално не е направила разлика между бебето, показано ѝ непосредствено след раждането и това, което е получила на 14.09.2022г., което не може да бъде вменено във нейна вина или отговорност. Прието е, че размяната е извършена в периода 13.09.-14.09., с оглед удостовереното от ищцата по реда на чл.176 ГПК, че от 14.09. и до изписването, тя се е грижела за едно и също дете. Посочено е, че житейски много по-малко вероятна е хипотезата, в която ищцата три дена е кърмила и се е грижела за едно дете и при изписването да не направи разлика в случай, че ѝ бъде предадено друго.

Формиран е решаващ правен извод, че служителите на ответника са нарушили медицински стандарт „Неонатология“, утвърден с Наредба № 13 от 23.07.2014г. за утвърждаване на медицински стандарт „Неонатология“, издадена от министъра на здравеопазването, обн., ДВ, бр. 66 от 8.08.2014 и по-конкретно т. 5.1.1. от Протокол за приемане на здраво новородено дете: 5.1.1.1., съобразно която здравите новородени деца се превеждат от

родилна зала в структура по неонатология два часа след раждането, придружени от акушерка. В нейно присъствие приемащата детска акушерка е длъжна да провери за съвпадение между: 5.1.1.1. данните от история на раждането (ИР) и данните на детето: № на детето, тегло, ръст и обиколка на главата, пол; 5.1.1.2. данните от история на раждането и данните от история на новороденото: име на родилката, данни от документа за самоличност, дата и час на раждане, номерата (№ на бебето, № на ИР), тегло, ръст, обиколка на главата, пол, механизъм на раждане.

Изложени са мотиви, че протоколът очевидно не е спазен или ако е спазен, не е удостоверено по надлежния ред в медицинската документация, което съставлява нарушение на т.1 Попълване на документация при приемане, съобразно Технически фиш приемане на новородено в неонатологичното отделение. Посочено е, че приемащата акушерка е нарушила т.III Подготовка на мястото за поставяне на новородено от същия Технически фиш, съобразно въведените с който правила, поставя новороденото на креватче, предварително почистено, дезинфекцирано и подготвено за него, като надписва табела с данни за новороденото: №, час и дата на раждане, пол, тегло, име на майката, механизъм на раждане и стаята, в която е настанена майката, ако се знае. Всички тези данни се записват в Тетрадката за назначения - в графата новородени за денонощието, каквато не е представена по делото.

Прието е, че са налице и нарушения, които служителите на ответната болница са допуснали при изписването на двете деца и по-конкретно нормата на чл.21, ал.1, т.1 от Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на „Неонатологичното отделение“ на Втора САГБАЛ „Ш.“ АД, съобразно която в момента на изписване акушерката сравнява пола, теглото и номера от гривната на детето. Допуснато е нарушение и на Технически фиш за изписване на новороденото, съобразно който в момента на изписване дейността на акушерката се състои в: 1. Проверка на номерата от гривните на майката, бебето, идентификационната табела и листа на новороденото в присъствието на майката, 2. Показване пола на детето, 3. Сравняване на имената на майката и детето в епикризата пред майката, 4. Изискване на подпис от майката в поле: „приел детето“, собственоръчно написан от нея пол на бебето и „Получих 2 броя епикризи“ в листа на бебето, подпис на направление и декларации (провеждане на слухов скрининг и информираност и съгласие на пациента по отношение на източника на заплащането). Посочено е, че това не е сторено или ако е сторено то не е удостоверено по надлежния ред в медицинската документация. Спазването на задължението по чл.21, ал.1, т.1 от Правилника и от Технически фиш, нито е удостоверено по надлежния ред в медицинската документация, нито се потвърждава включително и със свидетелските показания на акушерката Д. Г. С., изписала в този ден двете деца, доколкото същата и в показанията си установява принципно въведеният ред за изписване на бебетата, но не и че го е спазила в конкретния ден 16.09., доколкото е заявила: „За случая не си спомням конкретно за деня на изписването, аз изписах бебето, да, на 16-ти аз изписах бебе, но какво се е случило в самия ден, тъй като това е било един нормално протекъл ден, аз нямам спомен.“

Прието е, че служителите при ответната болница не са спазили установения ред, по който се

идентифицират и изписват новородените. Предвид грубите нарушения от страна на служителите на ответника, в пряка причинна връзка от тях и в период след предаването на двете новородени бебета Е. и В. в неонатологичното отделение и до 16.09.2022г. преди изписването им, се е стигнало до тяхната размяна, при която ищцата е напуснала родилното отделение с бебе с гривна на ръката № КХУ 07577, а именно В. С. П., която не е нейното биологично дете.

Прието е, че извършеният деликт е размяна на бебета, в следствие на което двамата родители И. и З. Ш., в рамките на около три месеца, са отглеждали не своето биологично дете, поради което са пряко увредени от деликта. Изложено е, че според чл. 51, ал. 1 ЗЗД подлежат на обезщетяване само онези вреди, които са пряка и непосредствена последица на същото, т.е. само вредите, понесени от пряко увредения, от пострадалия, в случая родителите на размененото бебе.

Посочено е, че при определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди съдът се ръководи от принципите на справедливостта и от своето вътрешно убеждение, като неимуществените вреди, макар да имат стойностен еквивалент, са в сферата на субективните преживявания на пострадалия, затова за тяхното определяне имат значение различни обстоятелства. Изложени са съображения, че съгласно чл. 52 ЗЗД, съдът следва да отчете реално претърпените от ищците неимуществени вреди, възрастта, здравословното им състояние, интензитета на болките и страданията. Формиран е решаващ извод, че претърпените от ищците неимуществени вреди възлизат на сумата от по 60 000 лв. за всеки един от тях, който размер удовлетворява обществения критерий за справедливост при съществуващите в страната обществено-икономически условия на живот, с оглед на конкретните обстоятелства по делото. Изложени са съображения, че безспорно едно от най-емоционалните събития в живота на човек е раждането на детето му. Това е събитие, което променя драстично приоритетите на всеки член на семейството. Посочено е, че от доказателствата по делото е установено, че ищците З. и И. Ш. са едно прекрасно и отдадено на децата си семейство, прекрасни млади хора, които много се обичат, с амбиции, желания, мечти (показания на свидетелката П. М. М.), създали и очаквали с желание и любов и второто си дете. Посрещнали щастливо раждането му, отглеждали го като свое в продължение на повече от три месеца и изведнъж установили, че всъщност това не е тяхното биологично дете.

Прието е, че макар деликтът да е извършен в периода 13-16.09.2022г., то ищците са започнали да търпят вреди от началото на м.декември 2022 г., когато са се появили първите съмнения, че не отглеждат биологичното си дете и са ги търпели до 13.01.2023г., когато всяка от майките си е получила своето биологично дете, т.е. касае за един сравнително кратък период, в който интензитетът на търпените неимуществени вреди, изразяващи се в силен стрес, тъга, безпокойство, страх, отчаяние, гняв, нарушен сън, чувство за безизходица и безпомощност, е бил най-силен. Възникналата, безспорно изключително тежка и шокираща за двамата родители ситуация, е разрешена благоприятно за ищците за изключително кратък период от време и то със съдействието на ответната болница, поради което не се обосновават обезщетения в претендирания от ищците размер от по 120 000 лв.

Възражението за съпричиняване от страна на ищцата З. Ш., въведено своевременно с отговора на исковата молба, е прието за неоснователно. Изложени са съображения, че съпричиняването на вредата изисква наличие на пряка причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпилia вредоносен резултат, но не и вина. Приносът на увредения - обективен елемент от съпричиняването, може да се изрази в действие или бездействие, но всякога поведението му трябва да е противоправно и да води до настъпване на вредоносния резултат, като го обуславя в някаква степен. Посочено е, че в конкретния случай ищцата с поведението си по никакъв начин не е допринесла за настъпване на вредоносния резултат, същата не е имала никакви задължения във връзка с идентифицирането на новородените бебета, доколкото правилниците, както на неонатологичното, така и на родилното отделение и техническите фишове, не установяват за нея като пациент такова задължение. Задълженията са посочени в чл.14, ал.6 от Правилника за устройство, дейността и вътрешния ред на родилно отделение на Втора САГБАЛ „Ш.“ ЕАД и между тях няма такова ищцата да следи за номерата на нейната гривна и на новороденото ѝ дете, или да съдейства на персонала за идентификация на бебето ѝ. Задължението да удостовери с подписа, че е получила детето си, в същност не е задължение да провери номерата на гривните или да извърши каквито и да било други действия. Посочено е, че когато детето е подадено за първи път на ищцата, то деликтът вече е бил осъществен със самата размяна, поради което няма как тя да е допринесла по някакъв начин за размяната на собственото ѝ дете.

За неоснователно е прието и възражението на ответника, че е прекъснатa причинната връзка след подписването на медицинската документация от З. Ш., доколкото деликтът вече е бил настъпил, т.е. размяната е била осъществена.

Така постановеното въззивно решение е валидно и процесуално допустимо, но по същество частично неправилно поради допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила (чл. 235 ГПК), неправилно приложение на материалния закон (чл. 51, ал. 2 ЗЗД) и необоснованост.

На първо място следва да се отбележи, че обстоятелството дали са съобразени определени медицински стандарти е релевантно само когато съответното нарушение е пряко относимо към претендираните вреди. В случая обаче не се претендират вреди от допуснати нарушения при попълване на медицинска документация при приемане на новородено, респ. при подготовка на мястото за поставяне на новороденото в креватче, надписване на данните за него и стаята, в която е настанена майката, нито от нарушаването на медицински стандарт „Неонатология“, утвърден с Наредба № 13 от 23.07.2014г. за утвърждаване на медицински стандарт „Неонатология“, издадена от министъра на здравеопазването, обн. ДВ, бр. 66 от 8.08.2014г. В този смисъл следва да се приеме, че при постановяване на решението си въззивният съд е обсъждал и съобразявал факти и обстоятелства, които са неотнoсими към спора и съответно за необоснован да се приеме изводът, че размяната е извършена в периода 13.09-14.09, тъй като преки доказателства за това липсват по делото. Неправилно в тази насока са ценени и дадените от ищцата по реда на чл. 176 ГПК обяснения. Такива обяснения съдът може да вземе предвид само ако съдържат признание на твърденията на насрещната страна или им съответстват, каквато хипотеза в случая не е налице.

По тези съображения следва да се приеме, че моментът, в който е станала размяната на децата не е точно установен, но може да се направи обосновано предположение, че размяната е станала най-късно в момента, в който децата са били изписани от болничното заведение.

На второ място следва да бъде съобразено, че след като е прието, че извършеният деликт се изразява в размяна на бебета, вследствие на което И. и З. Ш. в рамките на около 3 месеца са отглеждали не своето биологично дете, съдът е следвало да вземе предвид и да обсъди всички данни за момента, в който евентуално или по-скоро най-вероятно е била извършена размяната, задълженията и на двете спорещи страни към този момент, т.е. при извършване на увреждащото действие, техните отговорности и значението на тези задължения и отговорности за претърпените вреди.

Неправилно в настоящия случай въззивният съд е обвързал въпроса за приложението на чл. 51, ал. 2 ЗЗД със задълженията на З. Ш. като пациент, доколкото вредите не се претендират от нея в това ѝ качество, а в качеството ѝ на родител. И в този смисъл преценката за това дали с поведението си тя е могла да предотврати или поне да намали вредата, е свързана с отговорността на родителя да съобрази значението на обстоятелството, че се поставят гривнички с еднакви номера както на нея, така и на детето. В случая като се вземе предвид, че именно чрез сравняване на номерата на гривничките у З. Ш. около 07.12.2022г. се е породило съмнение, че не отглежда своето биологично дете, следва да се приеме, че същественото значение на тяхното поставяне З. Ш. е съзнавала, като за това е била и уведомена при самото им поставяне – както е посочил д-р И. В. в своите показания, докато се занимавал с майката, видял, че зад него минала акушерка, която попитала майката дали вижда гривничките.

Както вече беше отбелязано, размерът на обезщетението, отразяващо характера и степента на увреждането, следва да се определя при съобразяване на задълженията и отговорностите на двете спорещи страни и тяхното изпълнение. В случая неправилно въззивният съд е приел, че задължението на майката да удостовери с подписа си, че е получила своето дете, не е свързано със задължението да провери номера на гривничките или да извърши каквито и да било други действия. Ако едно задължение няма своя смисъл, то същото, вкл. удостоверено чрез полагане на подпис, не би било предвидено. Кое то има съществено значение в настоящия случай предвид вече посоченото, че по делото липсват категорични доказателства кога е станала размяната, както и предвид обстоятелството, че в документацията при изписването З. Ш. е удостоверила със своя подпис, че е изписано бебе с №07540.

Следва да бъде отбелязано, че в случая като настоящия, съдът не преценява наличие или липса на принос на всяка една от страните за настъпването на увреждането, а значението и изпълнението на задълженията и отговорностите им, вкл. и обстоятелството дали при изпълнение на тези задължения увреждането би настъпило. Както ВКС приема в своята практика, намаляването на обезщетението по реда на чл.51 ал.2 ЗЗД не представлява санкция за неправомерно поведение на увреденото лице или за неизпълнение на негово задължение. Съпричиняването е факт от действителността, с настъпването на който правото

свързва определение неблагоприятни за увреденото лице правни последици, изразяващи се в намаляването на обезщетението за всички вреди, настъпили вследствие на непозволеното увреждане. Законът възлага на увреденото лице да търпи неблагоприятните последици от допуснатото от него съпричиняване на вредоносния резултат, но не определя изрично начина, по който следва да бъде извършено намаляването на обезщетението. Като критерий в тази насока може да бъде използвана степента на съпричиняването, при която се взема предвид степента на каузалност на поведението на двете страни и съотношението между тях.

Безспорно по делото е установено, че както персоналът на болницата, така и майката З. Ш. не са сверявали номерата на гривничките, вкл. и при изписването, като и двете спорещи страни предвид вече посоченото, имат такова задължение като част от процеса по идентификация на новороденото дете и осъзнават значението на това обстоятелство (изпитването чувство за вина З. Ш. е споделила и с вещото лице, което е изготвило приетата в производството СПЕ). В този смисъл увреждането не би настъпило, ако едната от спорещите страни беше изпълнила задължението си, поради което следва да се приеме, че отговорността им, преценена при условията на чл. 51, ал. 2 ЗЗД, е еднаква, като относимо към този извод е и обстоятелството, че от страна на болницата е било оказано пълно съдействие както за установяване на другата майка, която е била изписана в същия ден и час, така и за провеждането на ДНК-теста.

По отношение на обстоятелствата, имащи значение за определяне размера на обезщетението по отношение и на двамата ищци, следва да бъде съобразено и обстоятелството дали приетото от въззивния съд съответства на установените по делото факти и обстоятелства, които са релевантни към наведените с исковата молба доводи.

В обстоятелствената част на исковата молба се посочва, че се претендира присъждане на обезщетение за неимуществени вреди от това, че едва четири месеца след раждането родителите за пръв път виждат и прегръщат собственото си дете, но радостта от това е помрачена от раздялата с детето, което до този момент неотлъчно за отглеждали; че промяната и предшестващите я събития засягат в дълбочина семейството им като единица и подлагат на изпитание най-чувствителните и интимни точки на човешката душевност - обичта към детето, продължаването на рода по кръвна линия, съхраняването на семейството като общност; че в личностен план за тях са налице сериозни поражения върху психоемоционалното им състояние и здраве като пряка и непосредствена последица от размяната на собственото им дете с друго в болничното заведение и последвалите от това събития в личния им живот, които отбелязват в семейния им календар една безрадостна К. и пълна с неизвестност Нова година - майката З. е безвъзвратно лишена от това да поеме собственото си дете в ръце непосредствено след раждането, да полага грижи и да изгради връзка майка-дете, точно когато то е най-уязвимо и има най-силна нужда от майчина грижа; че майката изгражда връзка с дете, което впоследствие трябва да върне на биологичната му майка; притеснението, което майката изпитва, когато разбира, че номерата на гривничките не съответстват, преминава в шок при научаването на резултата още от първата ДНК-експертиза и постоянно се превръща в трайно състояние на тревожност, в каквото се намира

и понастоящем; че бащата преминава през това изпитание редом със съпругата си - той обгрижва детето като свое собствено, поради което възможността да не е негов биологичен родител е съкрушителна; че провеждането на нови ДНК-експеризи, даването на показания, разговорите с адвокати, преследването от журналисти пред дома им и по телефона също представляват силно емоционално заредени ситуации, от които търпят вреди; че търпят вреди от криенето на истината от близки и познати; че са изпитвали притеснения ще видят ли новородената си дъщеря и грижат ли се правилно за нея непознатите за тях хора.

Съпоставяйки така изложените в исковата молба твърдения с показанията на разпитаните по делото свидетели, които са основен източник на информация за поведението на ишците, за тяхното психическо и емоционално състояние, както и за факторите, които са го причинили, на първо място следва да се отбележи, че периодът, през който ишците безспорно за преживели силни притеснения, стрес, тъга, безпокойство, страх, отчаяние, гняв, както е прието и в обжалваното решение, е сравнително кратък (от началото на м.декември 2022г., когато са се появили първите съмнения, че не отглеждат биологичното си дете и са ги търпели до 13.01.2023г., когато всяка от майките е получила своето биологично дете), макар да не съществува съмнение, че са били интензивни предвид естеството на връзката родител-дете.

Установено е от показанията на разпитаните по делото свидетели и от заключението на изслушаната СПЕ, че З. Ш. е преживяла силен стрес, тъга, безпокойство, страх, отчаяние, гняв, нарушен е бил сънят ѝ, изгубила е апетит, станала по-затворена, по-подозрителна и песимистична. И. Ш. също е преживял силен стрес, страх, гняв, отчаяние, тъга, безпокойство, загуба на съня, както и чувство на безизходица и безпомощност, станал по-затворен и резервиран. Тези обстоятелства безспорно следва да бъдат съобразени.

Наред с това следва да бъде съобразено, че и медийният интерес към случилото се е съществена причина за вече посоченото емоционално състояние на ишците - както е заявила пред съда св.К., З. и И. отишли в П. да изкарат празниците, за да избягат от журналистите, защото пред тях ги били обсадили; че на 19 или 20 декември, докато били при свидетелката, вече се раздухало и по телевизията давали другата майка, както и бебето от кръста надолу, при което З. изпаднала в истерия; че на З. пагубно се отразило интервюто с другата майка и публичното отразяване. И според показанията на св.П. ишците заминали за П., понеже към тях започнал голям интерес и те решили да не са в медийното пространство. При това следва да се отбележи, че медийният интерес, преследването от страна на журналистите, интервюирането на С. П., не се намират в причинна връзка с поведението на служители на болницата, поради което не може да се приеме, че търпените от това вреди подлежат на обезщетяване в настоящето производство.

Следва да бъде взето предвид и обстоятелството, че изолирането на семейството от контакти с техни близки, доколкото е установено по делото, е по причина засиления медиен интерес, като наред с това бъде съобразено, че от близките на семейството не се установява размяната на децата да е била крипа, напротив св.М. е била уведомена за станалото още на 18 декември, когато са станали известни резултатите от ДНК-теста, на св.П. за размяната е споделено малко преди Нова година, т.е. скоро след 18 декември, на св.Й. ищецът също е

казал за размяната, т.е. с близките приятели контактите не са преустановявани и истината от тях не е укривана (както е посочил св.Йонов, за разменените дечица разбрал през една група, включваща няколко семейства, в които комуникирали по повод празнуването на Нова година, т.е. от участващите в тази група семейства истината не е била укривана).

Следва да бъде взето предвид и обстоятелството, че за периода от установяването, че гривничките на бебето и майката не съвпадат, до момента, в който стават известни резултатите от ДНК-теста, няма данни в показанията на свидетелите, които да подкрепят твърденията в исковата молба, касаещи емоционалното и психическото състояние на ищците. Напротив, според показанията на св.Д. У., началник отделение „Неонатология“ в болницата, когато З. Ш. се обадила да сподели информацията за бебешката гривна, както и впоследствие при организирането и провеждането на ДНК-теста, Ш. били запазили изцяло спокойствие и свидетелката приела тяхното посещение като знак, че имат нужда от помощ. При постановяване на решението си въззивният съд не е отчел обстоятелството, че състоянието на силен стрес, тъга, безпокойство, страх, отчаяние, гняв е доказано по категоричен начин само за периода от 18.12.2022г. до 13.01.2023г. и то при наличието и на друг, сериозен фактор, а именно силния медиен интерес.

Не се установява също така случилото се да се е отразило по какъвто и да е начин върху обичта на родителите към детето, върху съхраняването на семейството като общност, както и да е засегнало по какъвто и да е начин продължаването на рода по кръвна линия, както се поддържа в исковата молба.

Безспорно следва да бъде съобразено и това, че раздялата с детето В., което И. и З. Ш. са отглеждали всеотдайно и отговорно до 13.01.2023г. и към което са се привързали, също се е отразило негативно на емоционалното им състояние, но като се вземе предвид, че отглеждането на това дете не се установява само по себе си да е имало каквото и да е негативно въздействие върху състоянието им. В този смисъл благородството при отглеждането на детето В. до момента на размяната, показваната обич към него, което се установява по категоричен начин от показанията на свидетелите, сочат само и единствено на поведение и емоционално състояние, което не би могло да се определи като негативно преживяване или емоция.

При съобразяване на така посочените факти и обстоятелства и като се вземе предвид кои от твърденията, съдържащи се в исковата молба, са надлежно доказани в производството по настоящето дело, следва да се приеме, че обезщетението за всеки един от ищците, следва да бъде определено на 20 451.67 евро (40 000 лева), като по отношение на З. Ш. тази сума следва да бъде намалена с 50 % и да се приеме за дължима сумата 10 225.83 евро (20 000 лева).

Решенията, с които е било присъждано обезщетение в случаи на деца, случайно разменени в болницата при раждането, постановени от съдилища в Република Франция и Чешката република, на които З. Ш. и И. Ш. са се позовавали в хода на производството по делото, сочат на специфични особености, които са определили и по-големия размер на присъдените обезщетения: В разгледания от френски съд случай грешката е била открита след 20 години, а в разгледания от чешкия съд случай - след 9 месеца, т.е. вредите са търпени за значително

по продължителен период от време, при което е било съобразено и обстоятелството, че едното от семействата се разделя по причини, свързани с тази грешка. В настоящия случай, както вече беше отбелязано, периодът от време между изписването на детето от болницата и момента, в който родителите могат да прегърнат собственото си дете, е сравнително кратък, като от страна на болницата е оказано пълно съдействие при проявена съпричастност, което е улеснило и ускорило този процес и също е съобразено при определяне на размера на дължимото обезщетение.

По реда на чл. 293, ал. 2 ГПК обжалваното решение следва да бъде отменено в частта, с която исковите са уважени над така определените суми и вместо това за разликата, по отношение на която искът е приет за неоснователен, предявените искиве бъдат отхвърлени. В останалата част обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

По отношение на разноските:

Решението на въззивния съд следва да бъде отменено и в частта му за разноските. Следва да бъде отменено предвид изхода на спора и обжалваното определение №682, постановено на 11.03.2025г. по в.гр.д.№1214/2024г. и вместо това дължимите от страните разноски за производството по делото бъдат определени като се вземат предвид следните факти и обстоятелства:

З. С. Ш. и И. А. Ш. са предявили срещу „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД искиве за заплащане на обезщетение в размер на 120 000 лв. за всеки един от тях. Наред с това съдът е бил сезиран и с искиве за заплащане на обезщетение по реда на чл. 49 ЗЗД от Р. И. Ш. в размер на 30 000 лв. и от А. И. Ш. в размер на 30 000 лв. С постановеното от първоинстанционния съд решение предявеният от З. С. Ш. иск е бил уважен за сумата от 60 000 лв., като за разликата до пълния предявен размер от 120 000 лв. искът е бил отхвърлен; предявеният от И. А. Ш. иск е бил уважен за сумата от 40 000 лв., като до пълния предявен размер от 120 000 лв. искът е бил отхвърлен; предявеният от А. И. Ш. иск е бил отхвърлен; предявеният от Р. И. Ш. иск е бил отхвърлен.

Претендираните разноски за производството пред първоинстанционния съд са: Общо за З., И., А. и Р. 1200 лв. депозит за СПЕ; държавна такса (4800 лв. за И., 4800 лв. за З., 1200 лв. за Р. и 1200 лв. за А.); адв.възнаграждение от 9500 лв. за З., 9500 лв. за И.. Болницата претендира 700 лв. разноски за свидетели и 29 520 лв. адвокатско възнаграждение, като в приложен към списъка документ, удостоверяващ извършения превод на договореното възнаграждение, е посочено, че по иска на И. Ш. сумата възлиза на 11340 лв., по иска на З. Ш. сумата възлиза на 11340 лв., по иска на Р. Ш. сумата възлиза на 3420 лв. и по иска на А. Ш. сумата възлиза на 3420 лв. Процесуалният представител на ищците е направил възражение за прекомерност на претендираните от болницата разноски в о.с.з., проведено на 13.02.2024г. В решението си от 05.03.2024г. по гр.д.№1164/2023г. първоинстанционният съд е приел, че на ищците според уважената част от предявените искиве се дължат 7133.33 лв. общо, а на болницата съобразно отхвърлената част от исковите се дължат 20146.67 лв. Приел е, че по компенсация ищците дължат на болницата 13013.34лв. Осъдил е З. Ш., И. Ш., А. Ш. и Р. Ш. общо да заплатят на болницата 13013.34 лв.

В определение от 15.04.2024г., постановено по реда на чл. 248 ГПК, първоинстанционният

съд е изложил съображения, че сторените от ищците разноси възлизат общо на 32200 лв., а тези на ответника – на 30220 лв. Посочено е, че се претендират общо 270000 лв., като исковете са уважени общо за сумата от 100000лв., което означава, че на ищците се дължат 37% от сторените разноси или 11 470 лв. Тъй като 2/3 от исковете са отхвърлени е прието, че на ответника се дължи сумата от 20146.67 лв. или по компенсация на ответника следва да бъде присъден сумата от 8676.67 лв. от всички ищци. Постановен е диспозитив за изменение на решението в частта за разноските като З., И., А. и Р. са осъдени да заплатят на болницата 8676.67 лв. разноси.

Разноси в полза на ищците предвид направената компенсация първоинстанционният съд не е присъждал. Предвид факта, че същите са осъдени да заплатят сумата общо, без да е направено разграничение за сумите, които дължи всеки един от тях, макар размерът на направените в първоинстанционното производство разноси от всеки един от ищците да е различен, и предвид липсата на жалби срещу постановеното от първоинстанционния съд определение по чл. 248, ал. 3 ГПК, не съществува възможност този размер да бъде променен в настоящето производство, особено като бъде взето предвид обстоятелството, че по отношение на предявените от А. Ш. и Р. Ш. искове касационни жалби не са подавани.

Предвид предмета на касационно обжалване и като бъде взето предвид, че от страна на болницата е подадена и частна жалба срещу определение №682, следва да бъде извършена преценка по дължимостта на разноските, сторени в производството пред въззивния съд, вкл. и по подадената от А. Ш. въззивна жалба.

Болницата е обжалвала пред въззивния съд решението на първоинстанционния в частта, с която исковете на З. Ш. и И. Ш. са уважени (за 60 000лв.+40 000 лв.), както и в частта за разноските.

З. Ш., И. Ш. и А. Ш. са обжалвали първоинстанционното решение в частта, с която предявените от тях искове са отхвърлени (за 60000 лв.; за 80 000 лв.; за 30 000лв.). По подадената от З. Ш., И. Ш. и А. Ш. въззивната жалба от болницата е бил подаден отговор.

В производството пред въззивния съд са представени доказателства за разноските, направени от З. Ш. в размер на 9500 лв. за адвокатско възнаграждение и 1200 лв. за държавна такса.

Разноските, направени от И. Ш. възлизат на 9500 лв. за адвокатско възнаграждение и 1200 лв. за държавна такса.

Разноските, направени от А. Ш. възлизат на 200 лв. за държавна такса.

Разноските, направени от болницата, възлизат на 2000 лв. платена държавна такса, 11 160 лв. за адвокатско възнаграждение за изготвяне на въззивна жалба и процесуално представителство по нея и 18720 лв. адвокатско възнаграждение за изготвяне на отговор по въззивна жалба и процесуално представителство по него.

Болницата е обжалвала решението на първоинстанционния съд в частта, с която искът на З. Ш. е уважен за сумата от 60 000лв., а искът на И. Ш. е уважен за сумата от 40 000лв. Платеното от болницата адвокатско възнаграждение по подадената въззивна жалба, както и внесената държавна такса, следва да бъдат разпределени според размера на двете претенции като се приеме, че по обжалване на решението на първоинстанционния съд в

частта, с която в полза на З. Ш. е присъдена сумата от 60000лв. са платени 6696 лв. адвокатско възнаграждение и 1200 лв. държавна такса или общо 7896 лв. (4037.16 евро), а по обжалване на решението на първоинстанционния съд в частта, с която в полза на И. Ш. е присъдена сумата от 40 000лв. са платени 4464 лв. адвокатско възнаграждение и 800 лв. държавна такса или общо 5264 лв. (2691.44 евро).

В проведеното на 12.11.2024г. открито съдебно заседание и двете спореци страни са направили възражения за прекомерност по отношение на претендираните суми за заплатено адвокатско възнаграждение.

Съобразявайки фактическата и правна сложност на спора и обема на правната работа, която платеното адвокатско възнаграждение има за цел да овъзмезди, както и обстоятелството, че допълнителни съдопроизводствени действия в производството пред въззивния съд не са били извършвани, настоящият състав приема, че претендираните от страна на болницата суми за заплатено адвокатско възнаграждение за подаване на въззивна жалба и процесуална защита по нея, са прекомерни. Тази претенция следва да се приеме за основателна за сумата от 2500 лв. по обжалване на решението на първоинстанционния съд в частта, с която в полза на З. Ш. е била присъдена сумата от 60 000лв. и 1500 лв. в частта, с която в полза на И. Ш. е била присъдена сумата от 40 000лв. и да се приеме, че общо претенцията на болницата за направени разноси по подадената от нея въззивна жалба срещу решението на първоинстанционния съд, с която в полза на З. Ш. е била присъдена сумата от 60 000лв. следва да бъде редуцирана до 3700 лв. (1891.77 евро), а претенцията на болницата за направени разноси по подадената от нея въззивна жалба срещу решението на първоинстанционния съд, с която в полза на И. Ш. е била присъдена сумата от 40 000лв. - на 2300лв. (1175.97 евро).

Тъй като настоящият състав приема, че в полза на И. Ш. следва да бъде присъдена сумата от 40 000 лв. (20 451.67 евро), колкото са били присъдени и в производството пред първоинстанционния съд, то по отношение на сумата от 2300 лв. (1175.97 евро), представляваща разноси, направени по подадената от болницата въззивна жалба срещу решението на първоинстанционния съд в частта, касаеща предявения от И. Ш. иск, искането на болницата следва да се приеме за неоснователно.

Предвид извода на настоящия състав, че в полза на З. Ш. следва да бъде присъдена сумата от 20 000 лв. (10 225.83 евро), следва да се приеме, че по частично основателната въззивна жалба в полза на болницата от така претендираните разноси в размер на 3700 лв. (1891.77 евро) следва да бъде присъдена сумата от 1261.18 евро (2466.66 лв.), представляваща 2/3 от разностите, сторени при подаване на въззивната жалба след съответно извършеното им намаляване. З. Ш. и И. Ш. не са доказали да са направили разноси по подадения от тях отговор на въззивната жалба на болницата и не претендират такива.

По подадените от болницата отговори на въззивната жалба са сторени разноси за адвокатско възнаграждение в размер на 18 720 лв., които също следва да бъдат разпределени според обжалваните части на първоинстанционното решение, касаещи всеки един от тримата ищци, подали въззивни жалби, а именно 3303.52 лв. (1689.06 евро) за отговор по жалбата, подадена срещу решението на първоинстанционния съд, с което предявеният от А.

Ш. иск е бил отхвърлен изцяло или за сумата от 30000лв.; 6607.02 лв. (3378.11 евро) за отговор по жалбата, подадена срещу решението на първоинстанционния съд, с което предявеният от З. Ш. иск е бил отхвърлен за сумата от 60 000лв.; 8809.36 лв. (4504.15 евро) за отговор по жалбата, подадена срещу решението на първоинстанционния съд, с което предявеният от И. Ш. иск е бил отхвърлен за сумата от 80 000лв. Така направените от страна на болницата разноси не могат да се приемат за прекомерни предвид обстоятелството, че при подаване на въззивната жалба общо от З. Ш., И. Ш. и А. Ш. са заплатени като адвокатско възнаграждение суми в размер общо на 19 000 лв. при претендиране за подадения отговор суми в размер на 18 720лв.

Предвид извода на настоящия състав, че решението на въззивния съд следва да бъде оставено в сила в онези части, с които решението на първоинстанционния съд е потвърдено в частта, с която предявеният от З. Ш. иск е отхвърлен за сумата от 60 000 лв. (т.е. в обжалваната от нея част от първоинстанционното решение), в частта, с която предявеният от А. Ш. иск е бил отхвърлен изцяло, в частта, с която предявеният от И. Ш. иск е бил отхвърлен за сумата от 60 000 лв., както и в частта, с която след частична отмяна на решението на първоинстанционния съд в полза на И. Ш. е била присъдена допълнително сумата от 20 000 лв., следва да се приеме, че претенцията на болницата за присъждане на сумата от 18720 лв., представляваща разноси за адвокатско възнаграждение по подадения отговор на въззивната жалба, е изцяло основателна и съответно А. Ш. следва да бъде осъден да заплати 1689.06 евро (3303.52 лв.), З. Ш. следва да бъде осъдена да заплати 3378.11 евро (6607.02 лв.) и И. Ш. следва да бъде осъден да заплати 4504.15 евро (8809.36 лв.).

В производството пред ВКС страните са представили доказателства за направени разноси както следва:

Болницата е представила доказателства за направени разноси за внесена държавна такса в размер на 2430 лв. (1242.43 евро) и за адвокатско възнаграждение за изготвяне на касационна жалба и процесуално представителство пред ВКС в размер на 13 080 лв. (6 687.69 евро).

З. Ш. е представила доказателства за направени разноси за адвокатско възнаграждение за подаване на отговор и процесуално представителство в размер на 9500 лв. (4857.27 евро).

И. Ш. е представил доказателства за направени разноси за адвокатско възнаграждение за подаване на отговор и процесуално представителство в размер на 9500 лв. (4857.27 евро).

Процесуалният представител на З. Ш. и И. Ш. е направил възражение за прекомерност на сторените и претендиране от болницата разноси за производството пред ВКС. Възражението следва да се приеме за неоснователно предвид фактичката и правна сложност на спора, както и предвид обстоятелството, че направените в настоящето производство разноси от страна на З. Ш. и И. Ш. възлизат общо на 19 000лв. (9714.54 евро).

Стойността на обжалваемия интерес по отношение на З. Ш. възлиза на 60000лв., като с настоящето решение е прието, че предявеният от нея иск е основателен за сумата от 20000лв. (10 225.83 евро).

Стойността на обжалваемия интерес по отношение на И. Ш. възлиза на 60 000, като с

настоящото решение е прието, че предявеният от него иск е основателен за сумата от 40 000 лв. (20 451.67 евро).

Като бъдат съобразени тези обстоятелства следва да се приеме, че З. Ш. следва да бъде осъдена да плати на болницата сумата от 2643.37 евро (5170 лв.), а И. Ш. следва да бъде осъден да заплати на болницата сумата от 1321.68 евро (2585 лв.).

Предвид изхода на спора пред настоящата инстанция болницата следва да бъде осъдена да заплати на З. Ш. сумата от 1619.52 евро (3166.66 лв.) и на И. Ш. сумата от 3239.05 евро (6 333.32 лв.).

Или общо за производството пред въззивния съд и пред ВКС З. Ш. следва да бъде осъдена да заплати на болницата сумата от 7282.66 евро (14 243.68 лв.), И. Ш. следва да бъде осъден да заплати на болницата 5825.15 евро (11.394.36 лв.), А. Ш. следва да бъде осъден да заплати на болницата 1689.06 евро (3303.52 лв.), болницата следва да бъде осъдена да заплати на З. Ш. сумата от 1619.52 евро (3166.66 лв.) и на И. Ш. сумата от 3239.05 евро (6333.32 лв.).

По изложените по-горе съображения, Върховният касационен съд, състав на Първо гражданско отделение

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ изцяло определение №682 от 11.03.2025г., постановено по в.гр.д.№1214/2023г. на Софийския апелативен съд, както и въззивно решение № 1252 от 03.12.2024г. по в.гр.д. №1214/2023г. на Софийския апелативен съд в частта:

- с която като е потвърдено първоинстанционното решение №1264 от 05.03.2024г., поправено с решение от 15.04.2024г., постановени по гр.д.№1164/2013г. на Софийски градски съд, предявеният от З. С. Ш. срещу „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД осъдителен иск с правна квалификация чл. 49 ЗЗД във вр. с чл. 45 ЗЗД е уважен за сумата от 40 000 лв. (20 451.67 евро), представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди - болки и страдания, в пряка причинна връзка с размяната на дъщеря й Е. И. Ш. (с ЕГН [ЕГН]) от служител на ответната болница по време на престоя й в болничното заведение, ведно със законната лихва върху сумата, считано от 05.12.2022г. до окончателното изплащане на главницата;

- с която решение №1264 от 05.03.2024г., поправено с решение от 15.04.2024г., постановени по гр.д.№1164/2013г. на Софийски градски съд е отменено в частта, с което предявеният от И. А. Ш. срещу „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД осъдителен иск с правна квалификация чл. 49 ЗЗД във вр. с чл. 45 ЗЗД е бил отхвърлен за разликата над присъдената от първоинстанционния съд сума от 40 000 лв. (20 451.67 евро) и вместо това „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД е осъдена да заплати на И. А. Ш. на основание чл. 49 ЗЗД вр. с чл. 45 ЗЗД допълнително още 20 000 лв. (10 225.83 евро), както и в частта му за разноските, както и определение №682 от 11.03.2025г., постановено по в.гр.д.№1214/2024г. на Софийски апелативен съд и вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявеният от З. С. Ш. срещу „Втора специализирана

акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД осъдителен иск с правна квалификация чл. 49 ЗЗД във вр. с чл. 45 ЗЗД за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди - болки и страдания, в пряка причинна връзка с размяната на дъщеря й Е. И. Ш. (с ЕГН [ЕГН]) от служител на ответната болница по време на престоя ѝ в болничното заведение за сумата от 20 451.67 евро (40 000 лева), ведно със законната лихва върху сумата, считано от 05.12.2022г. до окончателното изплащане.

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен предявеният от И. А. Ш. срещу „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД осъдителен иск с правна квалификация чл. 49 ЗЗД във вр. с чл. 45 ЗЗД за присъждане на обезщетение за причинени неимуществени вреди - болки и страдания, в пряка причинна връзка с размяната на дъщеря му Е. И. Ш. (с ЕГН [ЕГН]) от служител на ответната болница по време на престоя ѝ в болничното заведение за сумата от 10 225.83 евро (20 000 лева), ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 05.12.2022г. до окончателното изплащане.

ОСТАВЯ В СИЛА въззивно решение № 1252 от 03.12.2024г. по в.гр.д.№1214/2023г. на Софийския апелативен съд в частта, с която е потвърдено първоинстанционното решение №1264 от 05.03.2024г., поправено с решение от 15.04.2024г., постановени по гр.д. №1164/2013г. на Софийски градски съд в частта, с която на основание чл. 49 ЗЗД „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД е осъдена да заплати на З. С. Ш. сумата от 20 000 лв. (10 225.83 евро), представляваща обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди - болки и страдания, в пряка причинна връзка с размяната на дъщеря й Е. И. Ш. (с ЕГН [ЕГН]) от служител на ответната болница по време на престоя ѝ в болничното заведение, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 05.12.2022г. до окончателното ѝ изплащане, както и в частта, с която е потвърдено първоинстанционното решение №1264 от 05.03.2024г., поправено с решение от 15.04.2024г., постановени по гр.д.№1164/2013г. на Софийски градски съд в частта, с която „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД е осъдена на основание чл. 49 ЗЗД да заплати на И. А. Ш. сумата от 40 000 лв. (20 451.67 евро), ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 05.12.2022г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД да заплати на З. С. Ш. сумата от 1619.52 евро (3303.52лв.), представляваща направените разноски за производството пред въззивния съд и пред ВКС.

ОСЪЖДА „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД да заплати на И. А. Ш. сумата от 3239.05 евро (6333.32 лв.), представляваща направените разноски за производството пред въззивния съд и пред ВКС.

ОСЪЖДА И. А. Ш. да заплати на „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД сумата от 5825.15 евро (11.394.36 лв.), представляваща направените разноски за производството пред въззивния съд и пред ВКС.

ОСЪЖДА З. С. Ш. да заплати на „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД сумата от 7282.66 евро (14243.68 лв.), представляваща направените разноски за производството пред въззивния съд и пред ВКС.

ОСЪЖДА А. И. Ш. да заплати на „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница

за активно лечение „Ш.“ ЕАД сумата от 1689.06 евро (3303.52 лв.), представляваща направените разноси за производството пред въззивния съд.

В производството по делото като трето лице-помагач на ответника по предявения иск „Втора специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение „Ш.“ ЕАД участие е взело и „Застрахователно акционерно дружество „ДаллБогг:Живот и здраве“ АД, ЕИК[ЕИК].

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____